

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Confessionibus Ritè ac fructuosè excipiendis Doctrinas
tam generales, quàm speciales ad varios Hominum Status
accomodatas complectens**

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

De peccato mortali in genere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49251](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49251)

atio peccatorum; quæ quidem omnes quæstiones breviter nunc resolventur; nam fusior & accuratior explicatio ad Theologos morales pertinet.

De peccato mortali in genere.

Qu. 1. Quid sit peccatum mortale? R. esse id, quod ob sui gravitatem, gratiam & amicitiam cum DEO solvit, pænâque æternam meretur. Unde rectè concludunt Theologi, Confessarium non facilè debere Pœnitentem peccati mortalis damnare; maximè si eum timorata aliàs conscientia esse cognoverit, nam, ut Richardus à S. Victore p. 1. pag. 389. ait, mortale peccatum est, quod non potest committi sine gravi corruptione sui, sine gravi læsione Proximi, sine gravi contemptu DEI. Jacobus Alvarez p. 3. l. 1. c. 17. §. 5. ait: Consensum in peccatum mortale esse tam impium, ut non possit celari, & ignorari. Deinde si quis statim post factum dubitet, an deliberatè consenserit, vel facti statim pœniteat, probabilius judicari posse, eum non consensisse, cum tanta sit malitia peccati mortalis, ut in recenti facilè agnoscat, nec forte animus à DEO aversus tam subito ad eum converti.

Qu. 2. Quenam peccata ex genere suo sint mortalia? R. Ea esse, quæ vel per se lædunt charitatem DEI, vel Proximi, vel nos ipsos graviter corrumpunt. Potissimum verò inter hæc peccata numerantur illa, quæ contra virtutes Theologicas aut contra Decalogum patrantur. Peccata quoque capitalia, licet non omnia, quia non omnia DEVM aut Proximum: aut nos ipsos graviter lædunt, uti de superbia, avaritia, gula, &acedia communiter sentiunt Authores.

Qu. 3. Quæ peccata mortalia specie differant? R. ea potissimum, quæ vel diversis virtutibus, vel certè eidem virtuti extremè opponuntur, vel quæ diversam difformitatem habent, id est, quæ adeò diversa ratione & malitia ejusdem virtutis materiam attingunt, ut, quantum est ex natura ejusdem peccati, non sit eadem facilitas moraliter loquendo, neque propensio utrumque peccatum comittendi, qualia sunt homicidium, furtum, adulterium, detractio, & similia.

Qu. 4. Quæ circumstantia ex mortali veniale faciant? R. tres potissimum. Prima est, defectus sufficientis advertentiæ. Pro qua cognoscenda sequentia indicia à nonnullis afferuntur.

tur. Primum est, quodcumque materia actionis vel omissionis, de qua dubitatur, num fuerit deliberatè cum peccato suscepta, nullam continet specialem delectationem respectu voluntatis illius, à qua profecta est, signum est, ne semiplenam quidem advertentiam adfuisse. Hinc sequitur, non esse peccatum mortale, si quis ad illationem gravissimi mali graviter exandescat, quia initium iræ exortæ in tali casu plerumque est motus primò primus duntaxat. Secundum est, quodcumque materia actionis, de cujus honestate dubitatur, est valde grata appetitui, & aliquis advertit, se illi non nihil inhæsisse, aut alium effectum non bonum secutum esse, vehemens suspicio est, adfuisse non nisi semiplenam advertentiam, ut si quis advertat extraordinarium appetitum erga aliquod genus cibi, & habenas se laxasse cum aliqua operatione corporis. Tertium est, quodcumque actio veritatis circa materiam gravem à persona bene morata & valde timida suscepta est, præsumenda est in dubio non plenè consensisse. Hinc non censetur consensisse, qui animum firmum, & sæpe repetitum propositum habuit non peccandi mortaliter, uti Sanch. & Bonac. apud Ferd. de Castro p. 1. tr. 2. d. 2. p. 6. n. 5. docent. Item si facilè possit peccatum exequi, & cum compos sui est, pro viribus respuit, non enim affectus tam facilè mutatur. Ita idem Ferd. l. c. & Tambur. l. 1. c. 1. §. 3. n. 28. cum Sanch.

Secunda circumstantia est *defectus perfecti consensûs*, cuius indicium est, si, cum potuerit facilè exequi peccatum, non fecerit: si dubitet, num consenserit: si ita sit affectus, ut malitè mori, quàm deliberatè mortaliter peccare: si valde timide & suspectè se processisse meminit: si semisomnis fuit, nec sui compos: si actio non sit intrinsecè mala, aut in perniciem alicujus totius communitatis (cujus bonum privato præferendum est) vergens, & eam quis ex metu mortis aut alterius gravis mali suscipiat, ut si v. g. metu mortis sine vestibus sacris celebret, concedat enssem furenti, teneat scalas furis, contrahat matrimonium cum impedimento dirimente, porrigat Eucharistiam Peccatori occulto, uti probati Authores apud Dian. p. 3. tr. 6. re. 48. docent.

Tertia circumstantia est *defectus materia gravis*, qui ex fine, circumstantiis, & numero actuum inter se unitorum colligendus

pendus est; unde peccat mortaliter, qui eodem die Festo sæpius parum laborat, aut die jejunii sæpius parum comedit, cum intentione perveniendi ad notabilem quantitatem; non autem, qui diebus diversis hoc facit.

De peccato veniali.

Qu. 1. *Quid sit peccatum veniale?* R. esse peccatum, quod ob suam levitatem non tollit amicitiam & gratiam DEI, imminuit tamen fervorem, & pœnam temporalem meretur.

Qu. 2. *Quanam peccata ex genere suo venialia censeantur?* R. ut plurimum ea omnia, quæ contra proprium bonum commissa sunt, v. g. inutilis & vana concupiscentia, vana oblectatio, prodigalitas, curiositas, superfluitas cultus & vestitus, nugæ, otium, excessus in cibo & potu, somno, usu conjugii, risu, timore, tristitia, appetitu pecuniæ, laudis &c.

Qu. 3. *Quibus modis peccatum veniale in mortale transeat?*

R. sequentibus. 1. *Ratione finis adiuncti*, ut si quis mentiat ad copulam carnalem extorquendam. 2. *Ratione finis ultimi*, ut si quis ita erga rem levem afficiatur, ut malit transgredi præceptum sub mortali obligans, quam illam relinquere. 3. *Ratione scandalis*, seu ruinæ mortalis Proximo per illud creandæ, ut si quis coram Junioribus ex consuetudine verba blasphema sine intentione blasphemandi usurparet. 4. *Ratione periculi* incidendi in peccatum mortale, ut si quis partes occultas alieni corporis vel sexus ex curiositate aspiciat. 5. *Ratione contemptus*, ut si quis legem DEI, aut Regulas sui Ordinis, quatenus ordinem seu respectum ad legislatorem dicunt, contemnat. 6. *Ratione erroneæ conscientie*, ut si quis mortale putet, quod tamen per se tantum veniale erat.

De Circumstantiis Peccatorum.

Qu. 1. *Quotuplicis generis circumstantia sunt, quæ in peccato specialem considerationem merentur?* R. duplicis potissimum, scilicet aggravantium & speciem mutantium; prioris generis sunt, quæ peccatum in sua quidem specie relinquunt, sed tamen faciunt, ut majus longè peccatum reputari debeat; ut si quis furtum 100. florenorum committat. Posterioris generis sunt, quæ peccato novam specificam differentiam addunt, ut si quis dictos centum florenos ex gazophilacio fur-